

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Εν τῷ λαῷ ὑπάρχει ἕνα
δαίτη πῶς δὲ φοβᾶται τὴν
ἀλήθεια — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλῶσσα ἔχει τοὺς φου-
κοῦς της κανόνες.

ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 21 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1910

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 384

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- «ΑΚΡΟΠΟΛΗ». Μιστριωτομασκαρχαλήκια.
- ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ. Μουσικὴς ἐθγένειες.
- ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΒΡΙΑΔΗΣ. Ἀραβωνιαστῆς.
- ΓΡΑΜΜΑΤΑ γιὰ τὸν ἀ' Ἀπέθαντο» (Κ. Παλαμᾶς—
Α. Ἐπτάλιωτης).
- ΔΕΛΤΙΟ τῆς Φοιτητικῆς Συντροφίης. Ἀρ. 1.
- ΑΡΓΥΡΗΣ ΒΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Φυλλάδες τοῦ Γερο-
δήμου (συνέχεια).
- ΜΕΛΙΩ. Τῆς νύχτας.
- ΜΟΙΡΙΤΑ. Βιβλιογραφία (Neugriechische Erzählun-
gen).
- Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Μία ἀπόκριση (συνέχεια).
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜ-
ΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΦΥΛΛΑΔΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ* ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Α'

ΣΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ

Τώρα καὶ μπρὸς ἢ δουλειά μας πρέπει νὰ γίνῃ
σοβαρὰ καὶ συλλογιμένα, γιὰ τὸ σοβαρὸς εἶναι καὶ ὁ
σκοπὸς τοῦ μυστικοῦ αὐτοῦ ταξιδίου. Ἴσως, ἀπὸ τὴν
πολλὴ τὴ λαχτάρω νὰ δουλέψουμε τίμια καὶ προσε-
χτικὰ, σκοντάψουμε καὶ μείνουμε μὲ τὴ λαχτάρω μας
μοναχῇ. Ἴσως, ἀντὶς νὰ ξυπνήσουμε μερικὸς, τοὺς
κοιμίσουμε ἀκόμα πιὸ βαθύτερα. Ἴσως, ἀντὶς νὰ μᾶς
πονέσουν, ποὺ εἴμαστε καὶ μετὶ αἵμα τους, θυμώσουν
καὶ μᾶς ρίξουνε στὴ φωτιά. Αὐτὰ ἔλα μπορεῖ νὰ γί-
νουνε· μὰ δὲν πρέπει καὶ νὰ μᾶς παίρνουν τὸ θάρρος.

Φίλε μου, συμφωνᾶς πῶς πρέπει ὁ καθένας μας νὰ
κάμῃ ἔτι, μπορεῖ γιὰ τὸν τόπο του; Ἄ συμφωνᾶς,
κόπιασε. Ἄς μὴ χάνουμε τὸν καιρὸ μας, ἄς ἀφι-
νουμε τοὺς δασκάλους καὶ ἄς μᾶς γράφουν προσίμια.
Ἴσως στὴν Πόλῃ θὰ πᾶμε. Σὰν τὸ Φρίξο καὶ σὰν
τὴν Ἑλλῆ θὰ πετάξουμε, καὶ θὰ βρεθοῦμε πᾶς στὸ
γιοφύρι. Ἄς μὴ σταθοῦμε στὸ δρόμο, ἀποκάτω μας
ἄς μὴ δοῦμε. Θὰ ζαλιστοῦμε, καὶ θὰ πέσουμε μὲς
στὴ θάλασσα. Ἄς περάσουμε πεταχτὰ τὶς χιλίες
ἀερογιαλιές ποὺ ἔχουν κατιτὶς νὰ ψυθιρίζουν ἢ κα-
θεμιὰ τους. Ποιὰ νὰ πρωτακούσουμε, καὶ σὲ ποιὰ νὰ
καθίσουμε νὰ θυμηθοῦμε τὶς παλιές τὶς δόξες, τὰ
παλιὰ τὰ πάθια! Τὸ ἴδιο σὰ νὰ ζητᾶμε νὰ μετρή-
σουμε τὰ χαλίγια της. Δύσκολη, δύσκολη δουλειά!
Τρέμω ποὺ τὰ συλλογιόμην μοναχᾶ. Ἀκόμα δὲ
γεννήθηκε τὸ πουλὶ ποὺ θὰ μᾶς τὴν τραγουδήσῃ τὴν
ἱστορία μας. Πολλοὶ μᾶς τὴν τσαμπούνισαν, ἄλλοι

* Ἡ ἀρχὴ στὸν ἀριθ. 353.

τὴν φάλανε σὰ χερουδικό! Μὰ κανέννας ἀκόμα δὲ
μᾶς τὴν κελάδῃσε σὰν τὰηδόνι.

Ἦρθαμε καὶ ἀπὸ τὸν τηλεγράφο γληγορώτερα. Τί-
ποτις δὲν τὸν ξεπερνάει στὴ γληγοράδα τὸ νοῦ, σί-
ναι μονάχα νὰ θέλῃ νὰ τρέξῃ ὁ νοῦς. Δὲν πῶς καὶ
τὸ φῶς πολὺ γληγορὰ τρέχει. Αὐτὸ δὲν τὸ πολυ-
πιστεύω. Δυὸ χιλιάδες χρόνια ἔκαμε νὰ τρέξῃ ἀπὸ
τὴν Ἀνατολὴ στὴ Δύση, καὶ Θεὸς τὸ ξέρει πόσα
θὰ περάσουν ὥσπου νὰ ξαναγυρίσῃ τὸ φῶς στὴν
Ἀνατολή!

Πές μου ἂν τὸ εἶδες ποτέ σου τέτοιο κακό! Ἐκεῖ
ποὺ γλεντίζαμε βράδυ βράδυ μὲ τὶς χωριατοπούλες,
νὰ βρεθοῦμε μέρα μεσημέρι πάνω σ' αὐτὸ τὸ δαιμο-
νογέφυρο, ποὺ λὰς καὶ πηγαινοφέρνει κολασμένους
ἀπὸ τὸν ἀπάνω κόσμον στὸν κάτω, μόνο ποὺ ἐδῶ
εἶναι κάτω κόσμος καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ τὶς μεριές! Τί
φωνές καὶ τί θόρυβος! Ὅλες οἱ γλώσσες ποὺ μίλη-
σε μάννα σὲ παιδί ἀπὸ τὶς τέσσερις ἄκρες τῆς
Ἀνατολῆς βουίζουσε γύρω μας.

Ἄς προσέχουμε ἑμᾶς. Τίποτις δὲν ἔχουμε νὰ
μᾶς τσαλαπατήσουν οἱ Ἀτλάντοι ἐκεῖνοι ποὺ περ-
πατοῦν τέσσερις τέσσερις μὲ τὶς μανέλλες στοὺς
ὄμους, καὶ μὲ θεόρατη μπάλλα κρεμασμένη στὴ
μέση σὰν καλαθάκι. Εἶναι ἕνας κ' ἕνας Ἀρμενη-
δες αὐτοὶ ποὺ κοιτάζεις. Ἄν ἔχῃς καπέλλο, βγάλ'
το. Ἄ φορᾶς φέσι, σκύψε καὶ φίλησε τὰ βρώμικα
πόδια τους. Πάρ' ἕνα κουρέλι ἀπὸ τὰ παλιόρουχά
τους, καὶ κράτα το φυλαχτὸ, γιὰ τὴν ἀπὸ φυλὴ
ποὺ ἄρχισε νὰ φουσκῶνῃ ἢ καρδιά της. Νὰ ξεσκᾶσῃ
γυρεύει τὰ κόκκαλά του τοιμάζεται νὰ σπείρῃ στὰ
ἔρμα του τὰ βουνά, τὰ κόκκαλα, ποὺ αὐτὰ μονάχα
βγάζουν καὶ θρέφουν τᾶγιο τὸ δέντρο.

ΣΗΜ. Αὐτὲς οἱ φυλλάδες πρέπει νὰ γράφθηκαν
κατὰ τὰ 1889—90. Ἐξῆ χρόνια κατόπι σπάρθηκαν
τὰ κόκκαλα ποὺ λείει ὁ Γεροδήμος. Μὰ θὰ φυτρώ-
σῃ ἄραγες ἀπάνω τους τᾶγιο τὸ δέντρο;

Β'

ΕΘΝΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ

Γύρισε τὸ πρόσωπό σου κατὰ τοὺς τέσσερις μι-
ναρέδες ποὺ στέκονται τριγύρω σὲ κείνον τὸ θεό-
ρατο τὸν τροῦλλο, νὰ σοῦ πῶ ἕνα παραμυθάκι.

Εἶτανε μιὰ φορὰ ἕνας φρόνιμος βασιλιάς. Ἴσως
τὸ φάντασμα τοῦ τριγυρίζει ἀκόμα ἐκεῖ ἀπάνω μαζὶ
μὲ χιλίους ἄλλους πορφυροστόλιστους βουρκολάκους·
καὶ αὐτὸς ὁ φρόνιμος ὁ βασιλιάς εἶχε τόση γνῶση, ποὺ
δὲν ἤξερε πῶς νὰ δοξάσῃ τὸ Θεὸ γιὰ τὴν πολλὴ
τὴ γνῶση ποὺ τοῦ ἔδωσε, καὶ σὰν ἔχτισε δὲ θυ-
μοῦμαι πόσες κατοστὲς ἐκκλησιᾶς, καταπιπίστηκε καὶ
αὐτὴ τὴν ξακουσμένη τὴν ἐκκλησιὰ τῆς Ἀγιά-
Σοφίης.

Εἶναι, φίλε μου, νὰ τὴ βλέπῃς αὐτὴ τὴν ἐκ-
κλησιὰ καὶ νὰ ραγίξῃ ἢ καρδιά σου, γιὰ τὸν κό-
σμο δὲ στάθηκε ἀπ' αὐτὴ πιὸ τρομερώτερη εἰρωνεία.

Οἱ κλασικοὶ μας οἱ προγόνου εἶχαν ἀμέτρητα
«τεμένη» τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Βάκχου, τῆς Ἀθηνᾶς,
γιὰ τὴν ἀγαπούσανε καὶ τὰ τρία· καὶ τὴ γυναῖκα,
καὶ τὸ κρασί, καὶ τὴ γνῶση. Οἱ Βυζαντινοὶ μας οἱ

προγόνου, ποὺ ἀπ' ἔλα πιώτερο ἀγαπήσανε τὴν ἀνο-
ησία, μήτε μισὴ κολόνα δὲν τῆς στήσανε· μόνο
πηγαίνουνε καὶ στήνουν αὐτὸ τὸ θεόρατο μνημεῖο
τῆς «Θείας Σοφίης»! κ' ἢ «Θεῖα Σοφία» τοὺς παί-
δεψε ἀλύπητα γιὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ τους τὴν ταρ-
τουφιά! Μήτε στιγμή δὲν κατέθηκε νὰ τοὺς βάλῃ
γνῶση*) μόνο πήγε στὸν Κίσαθο, στὴ Μάνη, καὶ
σ' ἄλλα βουνά, κ' ἔστησε κει τὴ φωλιά της σὰν
οὐράνιος αἰτὸς, καὶ φύλαγε τὴν ὥρα νὰ κατέθῃ στοὺς
κάμπους καὶ νὰ βλογήσῃ τὴ Ρωμισούνη.

Σὰν περάσανε χρόνια καὶ χρόνια, καὶ γκρεμῆ-
στηκε ὁ μαρμαρένιος ὁ θρόνος ποὺ κάθισε καὶ καμα-
ρώνουνταν ἢ «Ἀνοησία», σὰν πλάκωσε τὸ μεγάλο
τὸ κακὸ ποὺ μαζεύουνταν ἀπ' ἔξω σὰν πλημμύρα
ποὺ τίποτις δὲν τὴ σταματοῦσε, ἔτρεξαν τότες ὅσοι
πιστοὶ στὴν Ἀγία Σοφία νὰ γλυτώσουν. Τὸ θαρροῦσαν
ἀκόμα πῶς εἶταν ἢ «Σοφία» κρυμμένη κάτω ἀπὸ
κείνους τοὺς θόλους! Ποῖός νὰ μὴ δακρύσῃ, νὰ συλ-
λογιστῇ μονάχα τὴν πίστη τοῦ βασανισμένου ἐκείνου
λαοῦ! Ποῖός νὰ μὴν ἀπορέσῃ ποὺ δὲν ἔκαμε ἀλη-
θινὰ ὁ Παντοδύναμος θᾶμα νὰ γλυτώσῃ τὶς χιλιάδες
τῶν χιλιάδων ποὺ δὲν ἔφταιγαν οἱ κακὸντοχοι, γιὰ τὴν
τοὺς πλάνευαν ἀρχοντάδες καὶ δασκάλου καὶ αὐτοὺς
ἀπὸ χίλια χρόνια καὶ δῶθε! Σὰν τ' ἄρνιὰ στὸ μαντρί
τοὺς βρήκε ὁ λύκος. Δράμα, ποὺ νὰ λιώνῃς στὸ
μυρολόγι!

Τί εἶναι ποὺ μᾶς κάνει καὶ τὴ βλέπουμε τὴν
Ἀγία Σοφία καὶ ὄνειρευόμαστε μεγάλες ἰδέες, ἀ-
κόμα δὲν τὸ χῶρεσ' ὁ νοῦς μου. Στόμα νὰ εἶχε νὰ
μᾶς μιλήσῃ ὁ τροῦλλος ἐκεῖνος, ποὺ ἔλα τὰ εἶδε, τί
θὰ μᾶς ἔλεγε! Τί κατάρεις δὲ θὰ ξεφώνιζε στὰ φαν-
τάσματα ποὺ γυρίζουν ἐκεῖ ἀπάνω! Τί παρακάλλια
στοὺς ζωντανούς ἐδῶ κάτω, νὰ τὸν γκρεμίσουνε,
νὰ μὴν τ' ἀφήσουν ἀνωφέλῃτο τὸ μολύδι του, ἴσως
κ' ἔτσι συχωρεθοῦν τὰ μεγάλα τὰ κρίματα ποὺ τὶς
ἔφεραν τὶς μεγάλες τὶς συφορές.

—Μολύδι! τί λόγο ξεστομίσεις, θὰ μοῦ πῆς.

... Ὅχι, δὲ θὰ μοῦ τὸ πῆς ἐσὺ αὐτό! Τὸ ξέρεις
ἐσὺ τὸ κρῦφο τὸ βοτάνι ποὺ δυναμώνει νοῦ καὶ καρ-
διά, καὶ μπόδια ὀμπρός του δὲ βλέπει. Εἶδος λη-
σημονοδότανο εἶναι καὶ αὐτὸ, γιὰ τὸ σὲ κάνει καὶ λησημο-
νᾶς—τὸ ἐγὼ σου.

Τὸ ἐγὼ στέκεται μέσα στὴν καρδιά τοῦ Ρωμιοῦ
πιὸ ἀψηλὰ ἀπὸ τοὺς θεόρατους αὐτοὺς μιναρέδες.
Τὶς βλέπεις ἐκεῖνες τὶς ἀμέτρητες τὶς στέγες κατὰ
τὸ Φανάρι, τὸ Σκουτάρι, ὅπου καὶ ἂ ρίξῃς ματιά;
Καθεμιὰ τους σκεπάζει καὶ ἀπὸνα ἐγὼ. Αὐτὸ τὸ ἐγὼ
τίποτις ἄλλο δὲ συλλογιέται μέρα καὶ νύχτα παρὰ
τὴν πέτσα του. Πᾶς νὰ τὴν καλοθρέψῃ, καὶ πῶς
νὰ τὴ φυλάγῃ ἀπὸ κάθε κακό. Βήχει ὁ Χαμί-
της; Ἀνατριχιάζει ἢ πέτσα. Μιλᾶ κανέννας γιὰ
τὶς μεγάλες τὶς θυσίες ποὺ χρειάζονται τὰ μεγάλα
τὰ καλά; Ἡ πέτσα τρέμει. Μιλήσῃ του γιὰ τὰ γλυκὰ
τὰ φαρᾶκια ποὺ βγάζει τὸ στενὸ, δὸς του δυὸ τρία
καλὰ σαράφικα μαντάτα, πές του πῶς ἢ δαίνα

*) Ἄ ζοῦσε σήμερα ὁ Γεροδήμος καὶ τὰ λέγαμε, θὰ
τὸν καταπείθιμε, θαρρῶ, πῶς ἄδικα τοὺς ἔκρινε τοὺς πολὺ
παλιούς Βυζαντινοὺς. Αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τὰ πῆ γιὰ τοὺς με-
ταγενέστερους, καθὼς δὲ καὶ τοὺς τὰ λείει παρακάτω.

Α. Ε.

Πρεσβεία θ' ἀνακατευτὴ στὸ τάδε τὸ ζήτημα, καὶ ραχατεύει ἡ πέσσα. Ἐχει, βλέπεις, καὶ τὰ πολιτικά της ἡ πέσσα. Εἶναι καὶ αὐτὰ βυζαντινὴ μας κληρονομιά. Αἰῶνες πρὶ νὰ φανῆ ὁ δεύτερος ὁ Μωχαμέτης, γύριζαν οἱ μακαρίτηδες τὰ μάτια τους κατὰ τὴ Δύση, καὶ τὴ ζητούσανε σὰν ψωμί τὴ βοήθεια. Ὅλο ἤρχονταν ἡ βοήθεια, καὶ ἔλο δὲν ἔφτανε. Κάποτες τὴν ἔχαναν τὴν ὑπομονή τους, καὶ φωνάζανε «μὰ ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ βοήθεια;» Ἡ Δύση, πάλι δὲν ἔλεγε ὄχι. Τοὺς ἔλεγε ὅμως, «δώσατε μου πίστη καὶ σὰς δίνω πατρίδα». Ποῦ σωστά. Ἐμεῖς γυρεύαμε ψυχικό. Αὐτοὶ ἔλεγαν, ὄχι, νὰ τὸ κάμουμε ἀλλοῖ βερίσι.

Θὰ μοῦ πῆς πῶς κατόπι, σὰν πῆγε νὰ μᾶς πνίξῃ ἡ πλημμύρα, βρεθήκανε Φράγκοι ποῦ ἔδωσαν ὄχι βοήθεια, μόνο τὴ ζωὴ τους γιὰ τὸ ἔθνος ποῦ πρωτόφερε στὴ γῆς τὸν ἀνθρωπισμό. Αὐτοὶ τὸν εἶχανε στ' ἀλήθεια τὸν ἀνθρωπισμό. Εἶτανε μεγαλῆτεροι, ὄχι ἀπὸ μᾶς, ποῦ μήτε οὐλολλάτη δὲν εἶπαμε ποτές τοὺς Ἑβραίους, τοὺς Φοινίκους, καὶ τοὺς Ἰνδοὺς, ποῦ μᾶς ἔδωσαν τὰ πρῶτα τους φῶτα, μόνο καὶ ἀπὸ τοὺς πατριώτες τους, ποῦ γύρεθαν ἀλλοῖ βερίσι. Αὐτοὺς τοὺς ἔστειλε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς δείξουν τί θὰ πῆ λημονιὰ τοῦ ἐγώ. Ὅσοι ἀπὸ μᾶς κατέθηκαν ἀπὸ τὰ βουνὰ μὲ τσαρούχια καὶ μὲ κάππες, τὸ γινώριζαν αὐτὸ τὸ μυστήριον. Μὰ οἱ πέσσα ποῦ φοροῦσαν τίς γούνες, ἕνα πρᾶμα μυρίστηκαν, πῶς ἔρχεται κάποτες καὶ ξένη βοήθεια.

Ἄ μὲ καλορωτήσης, θὰ σοῦ πῶ πῶς αὐτὸς ὁ Φιλελλητισμὸς, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, μᾶς ἔκαμε μεγάλο κακό. Μᾶς ἔκαμε νὰ προσμένουμε ἀπ' ἄλλοινοὺς τὴ δουλειὰ μας. Πῆς του τοῦ πατριώτη ποῦ περνᾷ ἀπὸ μπρὸς σου, νὰ μὴν κατέβῃ στὸ «τσαρσί» αὐριο, μόνο νὰ σ' ἀφήσῃ ἔσένα νὰ τοῦ πουλήσης τὰ τοῖτια του, καὶ θ' ἀνατριχιάσῃ ἡ πέσσα του. Τίς δουλειές τοῦ τόπου του ὅμως πρέπει νὰ τίς βολέψῃ ὁ ξένος. «Πῶς γίνεται νὰ κιδυνέψῃ, ὄχι πιά τὴ ζωὴ του, μὰ καὶ τὸ ἔχει τοῦ γιὰ τὸν τόπο του! Καὶ τί κατάλαβε νὰ καλοπερνᾷ, λέει, ὁ τόπος, καὶ αὐτὸς νὰ στερεῖται! Τί καινούριες θεωρίες εἶναι πάλι αὐτές! Βοήθεια, βοήθεια, φίλε μου. Εὐρώπη, διπλωματία, πρεσβεΐες. Τὸ κάτω κάτω δὲ γυρεύουν πιά καὶ τὴν πίστη μας. Γυρεύουν ἴσως κατιτίς πιδ χειροπιαστὸ, μὰ ὑπομονή. ἀγοράζεις ἀπὸ τώρα ἕνα σπιτότοπο καὶ παρηγοριέσαι μὲ τὰ κέρδη ποῦ θὰ μαζέψῃς σταν ἔρθουν καὶ θρονιαστοῦν ἐδῶ πέρα.

Καὶ τούτη λοιπὸν ἡ ἐθνικὴ μας ἰδέα κατανατᾷ ὕστερα ὕστερα στὸ ἔγώ. Ἐκεὶ κατανατῶν ὄλα μας. Ἐκεὶ εἶναι τὸ φαρμάκι ποῦ μᾶς θανατώνει κάθε ἐλπίδα γιὰ τὴ μᾶς θανάτωσε καὶ τὴν ἀρετὴ, — δὲ λέω τὴ χριστιανικὴ τὴν ἀρετὴ ποῦ μᾶς φέρνει στὸν Παράδεισο, μόνο κείνη ποῦ μᾶς κατεβάζει στὰ βάθια τῆς φτώχειας, τῆς κακοπέραςης, τῆς σφαγῆς καὶ τῆς φωτιάς, ὥσπου νὰ μαζευτῆ ἡ στάχτη ποῦ χρειάζε-

ζεται γιὰ νὰ φυτρώσῃ ξαναγιωμένος, περὶ φανός, καὶ λαμπροστόλιτος Φοινίκας.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Ὡ ροδοφωτισμένα ἔσεις παράθυρα
Ποῦ φέγγετε στῆς νύχτας τὸ σκοτάδι,
Εἰκόνες ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ μυστήριον,
Καλόβουλα κα' εἰρηνικά σὰ χἀδι.

Πόσα φορὲς τὸ μάτι μου σὰς ζήτησε,
Πόσα φορὲς σὰς γέλασε ἡ ψυχὴ μου.
Γιὰ τοὺς καημούς, ποῦ φέγγετε παρήγορα,
Πόσα εἶπα φορὲς τὴν προσευχὴ μου.

Μοῦ φαίνεστε λιμάνι κάποιον ἀτάραχο
Μ' ὄλες τίς γλῶσσες καὶ τίς καλοσύνες,
Ὡ ἔσεις, ποῦ εἶστε τὰ ρόδινα χαμόγελα
Μέσα στῆς νύχτας τίς βαθεῖες γολῆνες.

Καὶ τίς χαρὲς, ὅπου μ' ἀγάπη κρύβετε
Ἀπ' τῶν πολλῶν τὰ μάτια, τίς ζηλεύω.
Πόσα φορὲς στὸ φέγγος σας τὸ ρόδιον
Τὴν ἐντυχία, θαρρῶ, πᾶς ἀγναντεύω.

Ὡ ροδοφωτισμένα ἔσεις παράθυρα,
Ποῦ φέγγετε στῆς νύχτας τὸ σκοτάδι,
Εἰκόνες ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ μυστήριον
Ποῦ ἀνάβουνται στὸν κόσμον κάθε βράδν.

Γενεῦη.

ΜΕΛΙΩ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

«NEUGRIECHISCHE ERZÄHLUNGEN». Ἐνα βιβλίον, ποῦ μέσα του κλεῖ πολὺτιμα πετράδια τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας, χαρίστηκε τελευταία στὰ Γερμανικὰ γράμματα ἀπὸ τὸν κ. Κάρολο Ντίντριχ. Ὁ τίτλος του «Νεοελληνικὰ δηγήματα» κα' ἔχει μέσα τοῦ Λάμπρου Ἀστέρη «Τὸ τάξιμον, τοῦ Ἄργυρη Ἐφταλιώτη τὸ «Μαρίνο Κονταρά», τὴν ἄγγελλικὰ καὶ τὴ «Μαζώχτρα», τοῦ Καρκαβίτσα τὴ «Φλογέρα», τοῦ Κρυστάλλη «Τὰ μάρμαρα», τοῦ Κώστα Παρορίτη τὸν «Κουτσοβασίλη» καὶ τοῦ

Βλαχογιαννῆ τοῦς «Ἐκάτης ἔρωτες», ποῦ ὁ Ντίντριχ τοὺς μεταφράζει «Die Naitvandlerin», δηλ. ἡ νυχτοβάτισσα.

Στὸν ἐνθουσιώδικον πρόλογόν του ὁ κ. Ντίντριχ ζουγραφίζει πολὺ φωτεινὰ τὴ σημερινὴ ἐθνικὴ μας κατάστασιν, δίνει ἕνα καθαρὸ ὄρισμό τοῦ ἀγῶνα μας καὶ δείχνει τὸ ζάπλωμα ποῦ τώρα τελευταία πῆρε ἡ ἰδέα. Ἀναλύοντας ἕνα ἕνα τὰ δηγήματα, ξεχωρίζει σ' αὐτὰ τὸν ἀληθινὸν Ρωμαϊκὸ χαρακτήρα μ' ἐπίδρασεις Σλαβικῆς καὶ Ρωμανικῆς (Romain) καὶ τοὺς δίνει μιὰ ξεχωριστὴ θέσιν στὴ συγκαίρικτῃ Νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ, βρίσκοντας πῶς κλειοῦνε τὴν ψυχὴ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ σὲ καλλιτεχνικὴ μορφή μὲ κάπια χρωματιὰ αἰσθηματικοῦ ἰδεαλισμοῦ ποῦ τοῦ θυμίζει τὸ Schiller.

Ὁ κ. Ντίντριχ στὸν πρόλογόν του χαρακτηρίζει μὲ λίγες χτυπητὲς γραμμῆς τὸ κάθε δηγήμα τῆς συλλογῆς του. Τὴν τραγικὴν ἱστορίαν τῆς «Μαζώχτρας» τὴ λέει «μιά στὸ Κρητικὸν μεταφρασμένον Cavalleria rusticana». Ἀράπικον, λέει, αἶμα χοχλάζει στῆς φλέβες τῶν παιδιῶν τῆς Κρήτης — τὸ αἶμα τὸ κληρονομημένον ἀπὸ τοὺς Ἀραβῆς κατακτητῆς (826 - 963). Ἀντίκρια στὴ φρενιασμένη ζήλια τῆς «Μαζώχτρας» σταίνει μὲ τὴ «Φλογέρα» τὸ γλυκὸ εἰδύλλιον τῆς συζυγικῆς πίστεως. Καὶ τὰ δύο τὰ βρίσκει ταιριασμένα στὴν ἱστορίαν τοῦ «Μαρίνου Κονταρά». Τὸ «Τάξιμον» μὲ τὴ σκοτεινὴν του μοιρολατρείαν τοῦ θυμίζει τὰ τρομερὰ παραδείγματα τοῦ μεσοχρονιατικοῦ φανατισμοῦ. Τοῦ Κρυστάλλη «Τὰ μάρμαρα» τὰ βρίσκει ἕνα ἀληθινὸν ἀριστουργηματικὸν τέχνης. Συγγενικὸν τοῦ στὴ δύναμιν τῆς τέχνης, καὶ ἴσως τὸ τελειότερον σκίτσον τῆς μικρῆς συλλογῆς, βρίσκει τὴ «Νυχτοβάτισσα» ποῦ ἀφίνει, λέει, δυνατὴ ἐντύπωσιν στὸ διάβασμά της. Ξεχωριστὰ μιλάει γιὰ τὸν Ἐφταλιώτη καὶ τὸν Καρκαβίτσα, τονίζοντας τὴ σοβαρὰ τους δουλειὰ γιὰ τὸ ζάπλωμα τῆς Δημοτικῆς.

Τὰ δηγήματα τοῦτα ἔχουν πρωτοδημοσιευτῆ στὸ περιοδικὸν «Aus fremden Zungen» («Ἀπὸ τίς ξένες γλώσσες»).

Πάτρα.

ΜΟΙΡΙΤΑ

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

— ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Ἀντῆρα).

— Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες τῆς Κας Σοφίας Λασκαρίδου).

Τυπώθηκε στὴ Λόντρα, σὲ διαλεχτὸ χαρτὶ καὶ εἶναι καλλιτεχνικὰ δεμένο. Πουλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας» δρ. 3,50.

ΜΙΑ ΑΠΟΚΡΙΣΗ*

Καὶ γιὰ νὰ προχωρήσω στὸ «Δωδεκάλογον», εἶναι ποίησις λ. χ. τοῦτο ποῦ ἀνοίγει τὸ «Θάνατον τῶν θεῶν»;

Ἔσθησα καὶ ἀπ' ὅσους τόπους πέρασα,
σὲ ναοὺς ἀγνάντια, τὸ τσαντήρι,
γνώρισα τὴν ἐκκλησιά,
τὸ ντζαμί, τὸ μοναστήρι,
καὶ ἄλλαξα γοργὰ καὶ χτυπητὰ
λόγια μὲ πιστοὺς καὶ μὲ λευτερές,
μὲ εἶδαν δεθροινὸ οἱ βασιλικές,
καὶ ξενύχτισα σὲ λαῶνες καὶ σὲ σκῆτες*
καὶ παντοῦ, ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων τὰ συντρίμματα
ὡς τὴ μυριοστόλιση παγόδα,
μύρισα καὶ ἀπόκοτα ξεφύλλισα
τῆς λατρείας ὄλα τὰ ρόδα.
Ἔθνος ἔμεινα καὶ ἀσκαλάβωτος
ἀπὸ σέβας, δέηση, τάμα*

*) Ἡ ἀρχὴ στὸν ἀριθ. 380.

εἶμ' ἐγὼ τῶν ἄθεων ὁ προφήτης
κα' ἡ ζωὴ μου εἶναι τὸ θᾶμα
καὶ μονάχα μιὰ φορὰ στὴν Πόλιν μέσα
μ' ἄγγιξε ἱερὴ κα' ἐμὲ λαχτᾶρα
καὶ μοῦ τῆγε φῶσηξες ἐσύ,
γύφτισσα γυναικὰ ξεμαλλιάρα,
καὶ τὸ τρέξιμό σου τὸ τρεῖλλο
μέσ' στὰ τρίστρατα καὶ μέσα στὰ καντοῦνια
πίσω σου οὐρλιασμα σκυλλῶν,
γύρω σου παιδιῶν πετροβολήματα,
καὶ ὄχλος, καὶ σοῦ χτύπησε τὰ κουνδοῦνια
ποιά στιγμὴ νὰ σ' ἐσπειρε βλαστήμιας,
ποιᾶς ὀργῆς βάσταξ' ἔσένα μήτρα,
σκύβαλο τοῦ κόσμου καὶ ἀποκόμματο,
ποῦ εἶσαι ἡ Σίβυλλα, ἀπαρνήτρα;
Κ' ἔκραζες βραχνά, — τὸ κραξίμό σου
δὲ μπορῶ νὰ τἀπολησημονήσω —
κα' ἔκραζες: «Φωτιά! νὰ κάψω τὴν Παράδεισον!»
κα' ἔκραζες: «Νερό! τὴν Κόλασιν νὰ σβῶσω!»

Ἡ εἶναι φιλοσοφία τὸ παρακάτω;

«Ἐν' ἐδῶ κλειστοὶ μέσ' στὰ κιβούρια,
μέσ' στὰ τυλιγὰδια εἶναι κρυμμένοι,

— γιὰ νεκροὺς ἢ πλάση ὡς μὴν τοὺς κλαίῃ! —
ὦ οἱ πηγῆς οἱ ἀθόλωτες τῆς Σκέψης,
οἱ ἀσυγγεφιαστοὶ τῆς Τέχνης οὐρανοί,
οἱ Ἀθάνατοι κα' οἱ Ὠραῖοι.

Κ' εἶναι τῆς Ἀλήθειας οἱ διδάχοι,
τῆς ἀκέρειας Ὁμορφάδας οἱ πιστοί,
γεροί, ἀπειράχτοι, ὄλο νέοι,
καὶ ἤλιοι ποῦ σοῦ δίνονται νὰ τοὺς χαρῆς
πάντα μέσ' στὸ δρόσος κάποιον ἀπρίλη
οἱ Ἀθάνατοι κα' οἱ Ὠραῖοι.

Ἀπὸ τοὺς γιολοὺς τῆς Ἰωνίας
καὶ ἀπὸ τῆς Ἀθήνας τὸν ἀέρα
ποῦ ὄλα ἀνέματα τὰ κάνει καθῶς πνέει,
καὶ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος τὰ γνὰ χρώματα,
ἡ Σοφία, ὁ Λόγος, ὁ Ρυθμός
οἱ Ἀθάνατοι κα' οἱ Ὠραῖοι.

Κ' εἶναι οἱ Πλάτωνες, καὶ πίσω τους,
τῆς Ἰδέας ἤρωτες, οἱ φιλόσοφοι,
κα' ἡ Ἀρετὴ μ' αὐτοὺς «ἢ λεβεντιὰ εἶμαι!» λέει
κα' εἶναι οἱ Ὀμηροὶ, καὶ πίσω τους.